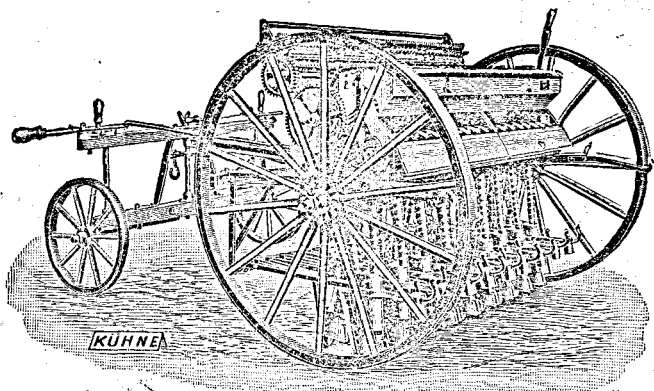

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914 OKTÓBER 4.

40. SZÁM.

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6-és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat, továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó új „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától

kérjen ajánlatot.

Igazgatóság:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokon szerinti, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjnyáiban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok többszer részesültek az üzleteredményből, közgyűlési határozat értelmében díjnyáiban részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselői közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527,080.- K
Tartalékok	3,357,003.- "
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tőkékben	10,749,000.- "
jégekben	5,042,000.- "
Biztosított érték tűzben 1912. évben	800,000,000.- "
jégben 1912. évben	63,000,000.- "
Élethéztet állománya	15,240,080.- "
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a	

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő, leányköltségekkel (szálló itasi) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb népl. biztosítás. E társulat kebelben minden körzeten önálló helyi csoportokat szervezhetők jótékony célú működésük. Tájékoztatót késséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

PISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

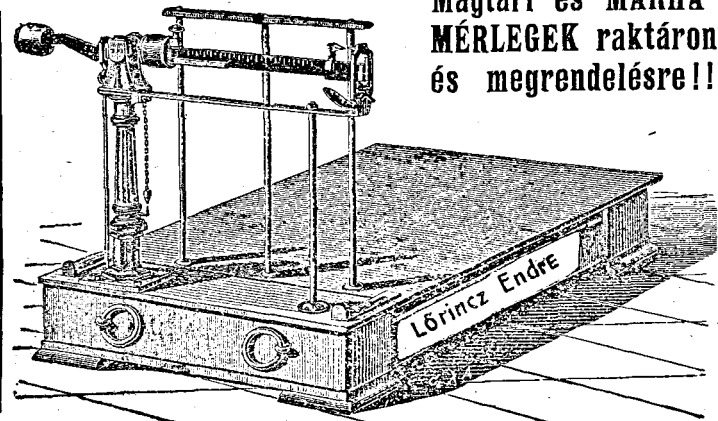
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intéze Kérjen ajánlatot

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

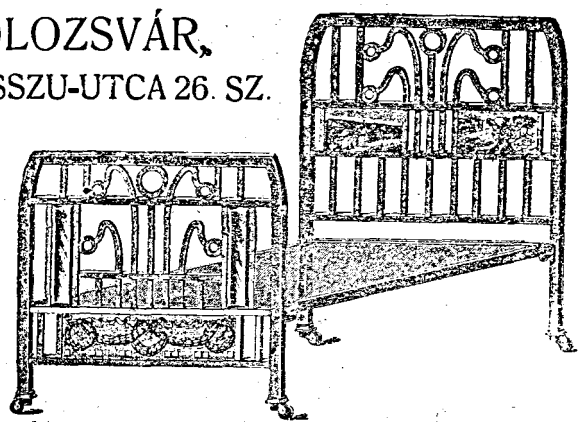
3111

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kör-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóok, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrások készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítések
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánataira díjtalanul!
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
Váltóüzlete: Ugyanott.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kam-
tozás mellett eszközölhető. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapiro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10—50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönö-
ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket vagy azok
vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapirokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapirokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.
Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.
Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Buzát-, zabot- és burgonyát vesz

készpénzért — 100 q.-tól bármily mennyiségig az

Erdélyi Gazda Társaság Kolozsvártt, Attila-utca 10. szám.

Mintázott (fél kg.) ajánlatok sürgősen beküldendők!

3098

Zsákok, ponyvák,
Olajok és zsirok

Minden más forrásnál
olcsóbban és jobb
minőségben megren-
delhetők az:

Erdélyi Gazda Társaság-
nál Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz.
3119 I.

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári
állatkiállításán első
díjjal díjazott

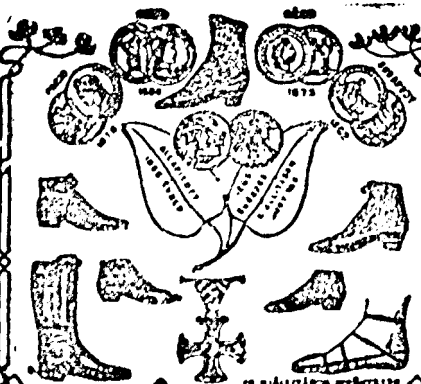
Orpington-
törzstyukok
eladóik.

Erzsébet-út
13. szám.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhivja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
yében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltsgű
férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltenek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A világháboru tanításai. Sz. G.	413
A gyümölcsök hatása az egészségre	413
Kormányintézkedések	414
Vegyes közlemények	414
Hírdetések.	

A világháboru tanításai.

Csak kezdetén vagyunk még a világháborunak, de ez már ma is igen sok olyanra tanít meg bennünket, amiket békes időkben elménkbe nem vettünk volna. Elni kezd bennünk a hazánk igaz, áldozatoktól vissza nem riadó szeretete, a hazaszeretet, az emberi érzelmeknek ez a legmagasztosabb megnyilvánulása eddigi frázisokon alapuló értékéből kivetkőzött és odasorakozott azok közé az érzések közé, amelyek a mindennapi életet átmelegítik és annak irányát megszabják. Széttöredezett társadalmunk, melyben a magyar jó két évtizede a magyart már nem is ismerte, hirtelen egybeforrt. A politika, amely fűtött bennünket állandóan, egyszerre elhallgatott s a haza lakossága zárt egységbe sorakozott, melynek nemes és egyetlen nagy feladata a haza védelme lón, amivel a magyar 1849 óta nem foglalkozott. A humánus érzés, amely társadalmunkban meg volt mindig, de csak széttöredezett, felaprózott mozgalmakban nyilatkozott meg, egybeforrt, hogy a legnagyobb eszközökkel legyen segélyére pénzével, munkájával a nemzetet védő hadseregnek.

Rövid egy hónap alatt ime milyen átalakulása az országnak, a társadalomnak. És ennek az átalakulásnak tovább kell folyni, mert a rendes életünket gyökeréből kiforgató háboru az életnek egész más berendezkedését követeli meg tőlünk, mint amelyek keretében nyugodt, biztos életünket hosszú évtizedek alatt lemorzsoltuk.

Polgári életünket a háborus idők alatt úgy kell berendezni, amint ezt a rendkívüli viszonyok megkövetelik. Aki nem látja meg, hogy itt teljesen át kell alakulni egész életrendszerünknek, az nem látja világos szemmel körülötte a teljesen át-

változott világot. Az nem érti meg, hogy itt mindenkre más kötelességek hárulnak, mint amelyeket azelőtt betöltött.

A háboru tanít bennünket mindenekelőtt életmódunknak teljesen új berendezésére. A mikor megbénult a munka, felmondotta nagyrészen a szolgálatot a hitelszervezet, melyre oly kevés joggal és kevés igazsággal voltunk nagyon tulzott mértékben büszkék, amikor korlátozott a minden irányu termelés, akkor a magánéletnek egészen más irányokban, más korlátok között kell mozogni, mint a békes időkben. Elérkeztünk arra a pontra, ahol a magánélettől egyetlen egy általános követelés van és ez: a feltétlen takarékoság.

A takarékoság a magyar társadalomnak soha sem volt erénye, ez a mi társadalmunk a Keletről hozott tradícióknál fogva a modern életfejlődésnek a nyugati irányzatából sohasem tudta elsajátítani a takarékoság nemzetfejlesztő nagy erényét. A bennünket ért nemzeti csapások, a minők: országos fagy, szárazság, országrészeket elpusztító árvíz, a múlt esztendőbeli katasztrófális elemi csapások, a fele termésünket tönkre tett jégverések semmiféle tanító hatással nem voltak társadalmunkra. Az áldott magyar föld egy-két kedvező esztendőben kitermette a veszteségeket, de senki nem vett egy-egy katasztrófából intést arra, hogy a társadalomnak anyagi és erőbeli tartalékok megteremtésére kell dolgoznia.

Most elkövetkezett az a világesemény, amelynek meg kell tanítania a magyart takarékoságra. Ma a holnap sem bizonyos anyagi szempontból: tehát őrizze gondosan mindenki, amije van. Gondoljon mindenki arra, hogy kiszámíthatlan helyzeteket teremthet a mai világháboru.

A magyar társadalom rendes viszonyok között is máról holnapra szokott élni. Most a holnap bizonytalan. Senki kiszámítani nem tudja, hogy a termésben milyen viszonyok állanak elő, a legbiztosabbnak látszó kereset is megcsökkenhet.

Eppen azért, akinek bármily kis anyagi tartaléka van, bánjon azzal taka-

rékosan. A nemzet erősödik ezzel, fokozódik annak harci teljesítő és ellenállási képessége. A magánháztartásokat a takarékoság által lehet megóvni attól, hogy egyensúlyban éljék keresztül a válságos időket.

Az a magyar pedig, aki mostanában szűkösebben él, gondoljon arra, hogy a diadalmat diadalomra halmozó német hadsereg ősi magva a napoleoni hadjáratokban fogamzott. Abban az időben, a mikor meg volt sanyargatva a német föld, a német nemzet. És akkor fogamzott meg ebben a nemzetben minden hadierény csirája. Az elgyötört német sanyargatásainak legválságosabb időiben kezdte meg a nemzeti önmegtartóztatást, tért át a takarékoság ösvényére, amely ösvény elvezette először Sedánhoz, onnan Párisba és most ismét a gyűjtött nemzeti erő nyitja meg előtte Páris kapuit másodszer.

Sz. G.

A gyümölcsök hatása az egészségre.

Sokszor tárgyalkák a gyümölcsfogyasztás egészséges voltát, viszont sok oldalról hivatkoznak a gyümölcsévesnek káros következményeire is. Általános vélemény mindamelllett az, hogy az emberi szervezetre jótékony hatása a gyümölcstáplálék.

Azonban, aminő hasznos a módjával élvezett gyümölcs az egészséges életműködés előmozdítására, éppen olyan ártalmas annak mértéktelen fogyasztása. — Vannak gyümölcsfajok, amelyeknek vegyi alkotrészei a cukor, a savak, a nedvek, a fehérnye, a keményítő, különösen alkalmasak diétás gyógymódokra, de vannak olyanok is, amelyeket óvatosan, mérsékelt mennyiségben tanácsos élvezni, mert vegyi összetételük nem alkalmasak sem a gyomor táplálására, sem a vérnek megtisztítására.

Ha a különböző gyümölcsfajokat az egészség szempontjából osztályozzuk, legelsőnek kerül sorra az alma, amely érett állapotban vastartalmu, élenyben dus, tehát a vérszegényeknek vértképző hatása, asztmás és a tüdőbetegeknek pedig megkönnyebbíti a légzés nehézségeit. Az idegeseknek csillapító, az álmatlanoknak megnyugtató szere; az emésztést előmozdítja. A gyöngén savanyu alma sültve, főzve, szárítva, kompót és kása-alakban, nyersen jól letörölve héjastól fogyaszt-

Mezőgazdák
ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és
gummi nélkül.

Minden eddigi
rendszer fölülmul

ŐSZI GAZDASÁGI SZÜKSÉGLETEK BESZERZÉSE!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyzókat, borszivattyukat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakát, szuperfoszfátot, Thomassalakat, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiú- és leánykafelhernemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
 Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

tandó. Tudniillik az alma tápláló ereje, vastartalma héjában van. Kivételek persze a vastaghéjú almák, ezeket meg kell hámozni, mert héjukat nehezen emészt meg a gyomor.

A szőlő vetekedik gyógyító erőre nézve az almával, sőt gyógymódokra alkalmasabb is. Tartalma: szőlőcukor, fehérnye, magnézia, kálsó, szabad savak. Ezek megtisztítják, meghigítják a vért, előmozdítják az anyagcserét s a belek működését megkönnyítik. Azok, akik a szőlő héját nem eszik meg, mert azt képzik, hogy az emészthetetlen, nagyon tévesen cselekszenek. Eppen a szőlő héjában található lugsavakat dolgozza fel a gyomor s az emésztőszervek ennek a feldolgozása által nyernek erőt. A szőlőkúra tisztítja a tüdőt is. Tehát felfrissíti az egész organizmust; hizláló és erősítő.

Az alma és a szőlő után a dió következik. Tartalma: fehérnye, olaj, cukor s kevés keményítő. A rest bélműködés ellen s a savanyu gyomornedvek képződésének megállítására kitűnően alkalmazhatjuk, mert kevés, nehezen emészthető keményítő van benne, ellenben enyhén hajtó az olaja. Lesóányodás megállítására a cukorbetegségnél s a vérszegénységnél kiválóan alkalmas. A kókuszdió még gazdagabb fehérnye tartalmú; egy kilónyi kókuszdió egyenlő tápértékű egy kiló marhahussal.

A szilva hasonlóképpen hasznos és egészséges gyümölcs, amennyiben az emésztés előmozdításában jelentékeny szerepe van. Főként aszalt, kompót vagy lekvár alakjában eszközöl lágyító, hajtó hatást. Nyersen fogyasztva felfúvódásokat okoz. Gyöngye gyomruak és bélbetegek tartózkodjanak a nyers szilva evésétől.

A körtefélék méz tartalmuknál fogva a csontképződést segítik elő. Dus nedvtartalmuk folytán tevékenyen segítik a vese működését; a vese- és hólyagbajok sok tartózkodjanak tehát a körte evésétől, nehogy a túlságos nedvkiáltás fájdalmat okozzon nekik.

A görög dinnye felfúvódásokat, a sárga dinnye emésztési zavarokat okoz, tápláló ereje egyiknek sincsen. Fogyasztásuk mérsékelten ajánlatos, de csakis jó gyomruak éljenek vele.

A cseresznye kellemes ízű, könnyű emésztésű. A meggy vértképző, sőt kompót alakjában a vese- és bélműködést kedvezően, enyhén segíti elő. A birsalma kompótnak, marmeladnak, sajtnak egészséges, tápláló, a vese működését előnyösen befolyásolja. Az eper fontos táplálék az idegbetegeknek és a vérszegényeknek. Gazdag foszfortartalmú; a vérkerin-

gést elősegíti. Innen magyarázható az a jelenség, hogy vérmes egyéneknél csalánkiütést okoz az eper fogyasztása.

Az áfonyát, a ribizlit, a málnát gyöngye vastartalmuk, üdítő ízük teszik közkedvelté. A hegyvidéken a fekete áfonyát bélbajok ellen orvossággul használja a nép.

A barack és őszi barack héját régebben ártalmasnak tartották. Ujabbban a vegyelemzés kimutatta, hogy éppen a héjukban van az értékük; a héjuk tartalmazza azokat az összetevőket, amelyek a tüdő tevékenységére jóltevéően hatnak, a gyomor falait megtisztogatják s a májból az epe kiválasztását megkönnyébbítik.

Az ananász csupán élvezeti gyümölcs. Tápereje nincsen. Ellenben a füge és a datolya táplálóak és vértképzők. A gesztenye gazdag liszt tartalmánál fogva tápláló, de módjával fogyasztandó, mert lassu emésztésű.

A citromnak kiváló szerep jutott a belső szervek gyógyításánál. Lázás betegségek, torokbajok, reumatikus bántalmak enyhítője. Üdítő ital. Konyhán és gyógytárban használják a héját. A narancs áldásos hatása az egészségre közismert. — Dezinficiáló s egyben tápláló is. Mindamellet a szívbetegek ne egyenek túlságos sokat ebből a jó ízű, illatos gyümölcsből, mert izgatja s megvékonyítja a vért. Ezáltal természetesen erőt vesz el tőlük.

Mindenesetre célszerű az egyes gyümölcsfajok evésénél a hatást megfigyelni és a megfigyelést összevetni az általános tapasztalatokon alapuló bizonyításokkal. Mindeme megfigyelés nemcsak érdekes, de hasznos is lesz önmagunknak s hozzátartozóinknak, mert hiszen a gyümölcsöt mindenki szereti és szívesen fogyasztja, sőt annak gyógyító hatásáról meggyőződve, gyógyulást, enyhülést vár tőle és sokszor éppen az ellenkezőjét éri el csupán azért, mert nem a természetének, a belső szervezetének megfelelő gyümölcsöt választja meg.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Felhívás.

Valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak, intézetnek és közegnek.

A Patronage Egyesületek Országos Szövetsége a hadifelügyeleti bizottsággal és a hadsegélyző hivatallal történt megállapodás folytán magára vállalta azt a feladatot, hogy a Magyarországon ápolt összes sebesülteket, ugyszintén az osztrák birodalom területén ápolt magyar sebe-

sülteket is hirlapokkal, folyóiratokkal és könyvekkel ellátja. Ezen hazafias és humanus cél érdekében felkért engem arra, hogy a Szövetséget elvállalt feladatának teljesítésében támogassam.

A magam részéről teljes mértékben méltányolva a Szövetség által kitűzött nemes célt, felhívom az összes alárendelt hatóságok, hivatalok, intézetek és közegyek figyelmét arra, hogy érdemes hazafiui szolgálatot teljesítenek, ha már elolvasott hirlapjaikat, képes folyóirataikat, könnyebb, hazafias tartalmu vagy szórakoztató könyveiket — amennyiben ezt a házban esetleg előforduló ragályos betegség nem akadályozza — a sebesült harcosok rendelkezésére bocsátják.

A tisztviselők és egyéb alkalmazottak e hirlapokat, folyóiratokat és könyveket az illető hatóság, hivatal vagy intézet egyik alkalmazottjánál (pl. a hivatal kapusánál) gyűjtsék össze s onnan naponként szállítsák át a gyűjtőhelyre.

E gyűjtőhely Budapesten a Patronage Egyesületek Országos Szövetsége, a melynek megbízásából a küldeményeket az igazságügyminiszterium kapusa veszi át, ugyszintén a hadsegélyző hivatal, a melynek részére a küldeményeket a képviselőház I. számú kapujánál fogják átvenni.

A gyűjtőhelyek a beérkezett küldeményeket a beérkezés napján megfelelően felosztva a sebesültekhez továbbítani fogják.

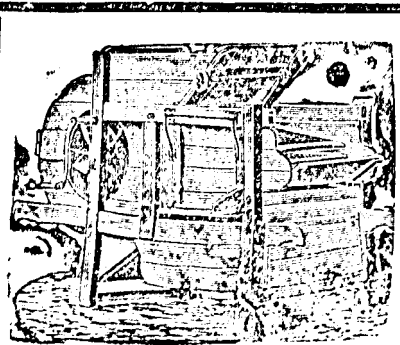
A vidéken a Patronage Egyesület vezetősége a hatóságokkal egyetértve fogja a gyűjtőhelyet megállapítani és az összes érdekeltekkel közölni, a begyűlt hirlapokat stb. pedig a működési területen elhelyezett sebesültek részére kiosztani.

A miniszter helyett:

Ottlik Iván s. k.
 államtitkár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Terményszállítások a honvédség részére. A magy. kir. honvédség részére 1914. évi november hó 1-től 1915. évi október hó 31-ig terjedő időre Kolozsvár, Nagyenyed, Dés, Marosvásárhely, Beszterce, Nagyszeben, Déva, Erzsébetváros, Brassó, Fogaras, Kézdivásárhely, Csikszereda, Szamosújvár és Zilah katonai átvevő állomásokra nagyobb mennyiségű zab, széna, alom- és ágyszalma s fűtőanyag szükséges. A szállítási módokról és az összes feltételekről részletes felvilágosítást nyújt a kolozsvári V. honvédkerület hadbiztossága.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalu anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMAR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
 Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagyszerkedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

— **Segítés a vetőmaginségen.** Bihar vármegye számos községében a buzatermés oly silány volt, hogy sok gazdának a vetőmagja sem termelt meg. Nehogy ennek az állapotnak a súlyos következményei a jövő évi termést is károsítsa, a nagyváradi m. kir. miniszteri kirendeltség a földmívelésügyi miniszter intézkedésére gondoskodott arról, hogy ott, ahol az valóban indokolt, azonnali készpénzfizetés ellenében, kölcsön zsákokban a leadó állomáson elsőrendű őszi búzát métermázsánként 31.50 korona árban bocsájtasson a gazdaközönség rendelkezésére. Ezt az őszi búza vetőmagot csak azok a gazdák kaphatják, akik szükségleteiket a gazdakör, vagy a községi előjáróság útján szerzik be. Egy állomásra egy waggonnál kevesebb vetőmag nem szállítható. Hasonló kíségetés történt a vetőmagban Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, de itt egy évi hitelt nyújtott az állam, aminek az ellenértéke a magasabb vételárban van meg. Az egy évi hitelezés mellett megszerzett vetőmag ára métermázsánként 34 korona. Karczag kisgazdái 2400 mm. vetőmagot kaptak.

— **A szőlő állása és a szüreti kilátások.** *Dicsőszentmártoni kerület* (Kisküküllő vármegye, Nagyöküllő vármegye, Udvarhely vármegye): Csakis gyenge termésre van kilátás, az idei bormennyiség nem lesz több, mint a tavalyi, sőt ennél kisebb. A minőség jónak ígérkezik, különösen, ha az időjárás kedvező lesz és a szüretet nem lesznek kénytelenek idő előtt elvégezni. Így a minőség még kiváló is lesz. A szőlőmunkák rendben mentek végbe. Ó borkészlet csekély, helyenként van 1912. és 1913. évi eladó termés. Új borra még nem történt kötés, az új bor ára valószínűleg 70—80 korona lesz hektoliterenként.

— **A szövetségek és a béke.** A két év előtt válságos időkben a Szövetségek Nemzetközi Szövetsége sokat fáradt, hogy a háboru kitörését megakadályozza. Híven álláspontjához, a nemzetközi szövetség egyenlőségi tagja, köztük William Maxwell elnök, Henry May vezértitkár, továbbá Aneutin Williams, James Deans és Duncan Moines Whitehead megkeresést intéztek a Hangya-hoz s a külföld többi központjaihoz, amelyben utaltak arra, hogy a nemzetközi szövetség kezdettől fogva a nemzetközi béke elvein épült fel s ezen elvekkért a szövetség félreismerhetetlenül ismételtén felemelte szavát. Most a béke-eszme teljes összeomlása folytán a szövetségnek hatalmán kívül áll, hogy a háboru borzalmaival és abból kifolyólag minden társadalmi és gazdasági előrehaladás zátonyrajutását Európáról elhárítsa. Kötelességszerűleg megfontolás tárgyává teszi azonban, hogy a jelenlegi válság folyamán tegyen-e lépéseket, miszerint az összes szövetségekkel együtt

az egész világ előtt ismétlje és hangsúlyozza, hogy legszentebb feladatának tartja a béke és összetartás eszméjének az egész világon való terjesztését. Miután azonban az erre vonatkozó nyilatkozat csak a központi igazgatóság hozzájárulásával mehet ki, azzal a kérelemmel fordulnak a Hangyához, hogy jelölje meg azon vezérlő gondolatot, amely nézete szerint a nyilatkozatnak alapját kellene, hogy képezze. A Hangya a szövetség központi vezetői részéről érkezett átiratra a következő választ küldte:

»A Szövetségek Nemzetközi Szövetsége választmányának' hozzánk intézett sorait köszönettel vettük és teljes meggyőződéssel magunkévá tesszük ezen illusztris iratnak azt a kijelentését is, amely a szövetségi elveknek a béke és a nemzetközi testvériség nagy elveivel való egybeforradását hangsúlyozza. — Ugyanezért a Hangya a Szövetségek Nemzetközi Szövetségét különösen hivatottnak tartja arra, hogy ma, a midőn a kultúra fejlesztésében legtevékenyebb nemzetek egymással harcban állanak, az emberiség közös érdekeit és a keresztény kultúra alapjait: a béke és a testvériség elveit úgy saját tagjai, valamint az egész kulturvilág emlékébe idézze. S mint-hogy nagybecsű iratuk felszólítást is intéz hozzánk, hogy azokat a gondolatokat megjelöljük, amelyeknek Szövetségünk kifejezést adhatna, magunk részéről legcélszerűbbnek tartanánk, ha Szövetségünk rámutatna arra, hogy a jelen világháboru azért tört ki, mert egyes nagyhatalmak a kultúra határain kívül eső s úgy saját, mint a szomszédos nemzetek állami rendjét s uralkodóházait rendszeresen veszélyeztető nép elleni védekezést megakadályozni kívánták. Fejtse ki továbbá a manifesztum, hogy az emberiség és a civilizáció ellen elkövetett merénylet az, a mikor egyes nagyhatalmak az orgyilkosok nemzetének szövetséget erővel pártját fogják.«

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalokat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

— **A saazi komlópiacról.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület saazi megbízottjának jelentése szerint Saazban a mehez pénzügyi helyzet és a háboru dacára élénk üzleti élet fejlődött és a saazvidéki komlóért 50 kilogrammonként 80—90 koronát, kiválóan jó mino-

ségű áruért pedig 100 koronát fizetnek. Saazban eddig már több német nagy sör-gyáros is szerepel, ami által az üzlet még élénkebbé vált. A csehországi komló-termés 300.000 mm.-ra becsülhető, amiből eddig már 60.000 métermázsza bevőre talált. Saazban eddig a magyar komló azonban nem került piacra, miután azonban a vasuti közlekedés már megnyílt, az O. M. G. E. komlóközvetítő irodája útján az értékesítés ott lehető. A szállításhoz szükséges vasuti és postazsákokat, valamint a szükséges felvilágosításokat az O. M. G. E. titkári hivatala szívesen megadja.

— **Védekezés a ragályok ellen.** A ragályos kórok ellen való védekezésben ott, ahol a mai nyomasztó pénzügyi viszonyok között költségesebb fertőtlenítési eszközöket beszerezni nem lehet, az ugynevezett formaldehid gázokkal való fertőtlenítés a legolcsóbb. Ezeknek a gázoknak az elpárologtatására szolgál a hazai gyártmányu Hydroformal fertőtlenítő készülék, mely könnyen és bárki által kezelhető s miután a fertőtlenítő helyiségen kívül állítandó fel, nagy előnye, hogy csupán a párologtató csövet kell bedugni a fertőtlenítendő helyiségbe a kulcslyukon keresztül. A készülék kezelője a szerkezet működését könnyen ellenőrizheti tehát anélkül, hogy a formaldehid kellemetlen szagának a hatását éreznie kellene. A Hydroformal fertőtlenítő készülék egyedüli elárúsítási jogát a feltaláló dr. Bukovszky Györgytől, Budapest székesfőváros fertőtlenítő intézetének igazgatójától a Magyar Mezőgazdák Szövetsége szerezte meg. Vidéken különösen ott, ahol például sem megfelelő fertőtlenítő berendezkedés, sem kitanított fertőtlenítő kéznél nincs, a Hydroformal készülék nélkülözhetetlen. Egyrészt kezelési előnyei, másrészt pedig és főleg azért, mert általában minden fertőtlenítésnél alkalmazható. A Magyar Mezőgazdák Szövetsége a köz érdekét szem előtt tartva a készülékből jelenleg nagyobb készletet tart raktáron és a ragályok elleni védekezés módjait illetőleg szakemberei útján úgy egyeseknek, mint hatóságoknak és a községeknek egyszerű levélbeli megkeresésre ingyenes azonnali kimerítő utbaigazítást ad.

— **Gazdák tizparancsolata a háboruban.** A Magyar Gazdaszövetség a következő emlékeztetőt adta ki a háborus idők alkalmából a földmívelőknek:

1. Tenyészállataidat kiméld és el ne add, még magas árakon sem. A valamire való üszőborjúkat mind fel kell nevelni, de a szebb bikaborjúkat is. A marhaállomány gondos fejlesztésén kívül különös gondot fordíts a sertés- és baromfi-tenyésztésre is, hogy az ország élelmiszertermelése gyarapodjék. Aki tenyészállatát el akarja adni, az ebbeli szándékát je-

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Récz-almási Prigyesy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

2091

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltétel mellett: tűz- és robbanási, belőrése, lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású életjáradékokra

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gr. Bethlen Pál igazgató, választm. tag Bács-Kulai Szekula Ákos vezérfelügyelő

lentse be a gazdasági egyesületnek, hogy egyetlenegy tenyészállat se kerüljön vágóhidra.

2. A mezőgazdasági munkákat oly pontosan végezd, mintha háboru nem is lenne. Ezekben a nehéz időkben segítsük egymást, mert nagy baj lenne, ha háboru után egy rossz termés következményeit kellene viselnünk.

3. Megtakarított pénzedet vidd a hitelszövetkezetbe, ahol legbiztosabb helye van, mert csak így számíthatsz mindenkör arra, hogy a hitelszövetkezet kielégítheti igényeidet. Ha a hitelszövetkezetnél nincsenek betétek, akkor kölcsönöket sem adhat. Szükségeidet a fogyasztási szövetkezeteknél szerezd be, mert ha ezek nem volnának, kapzsi emberek a fogyasztók szorult helyzetét alaposan kihasználnák.

4. Ne takarékoskodjál a jövő termés rovására és semmiféle gyümölcsöző befektetéstől ne sajnáld pénzedet.

5. Ha módodban van, törleszd tar-

tozásaidat és ne támaszkodjál a moratóriumra, mert ha most fizetsz, engedményekben részesülhetsz, míg ha nem fizetsz, adósságaid összetörlnének és anyagi romlásodat idézhetik elő. Az adókra az államnak most igen nagy szüksége van, ennél fogva hazafias kötelesség, hogy adóját mindenki befizessé.

6. Kósza híreknek fel ne ülj, az ily hírek terjesztőire s a kémkedés miatt gyanus egyénekre hívd fel a hatóság figyelmét.

7. Hazai iparcikkeket vásárolj és utastsd ki házadból, aki ellenséges országok ipari termékeit ajánlja.

8. A harctéren levő hozzátartozóidat lásd el sürgősen meleg ruhával, mert a meghülésből eredő betegségek még az ellenségnél is nagyobb pusztításokat tehetnek katonáinkban.

9. Mindenki bőkezűen áldozzon a hazafias közcélokra, a sebesültek, a bevonultak szűkölködő hátrahagyottjai és az elesettek családjainak.

10. Hogy meddig tart a háboru, senki nem tudja, de készüljünk el arra is, hogy sokáig tart és mindenki aszerint rendezkedjék be.

— **Munkás-ajánlat.** A nagyváradi ki-rendeltségnél 4500 férfi és 500 női munkás van előjegyezve, akik őszi munkára ajánlkoznak. Akinek munkásra van szüksége, az forduljon közvetlenül a m. kir. földművelésügyi miniszterium nagyváradi ki-rendeltségéhez Nagyváradon.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Megvételre sürgősen keresek

kitermelésre alkalmas, idősebb, hat ezer kat. holdon felüli, bármily nagy területű, vasúthoz közel fekvő

bükk-fa erdőt.

Levélbeni részletes ajánlatokat direkt a tulajdonostól, szeptember hó végéig kérek:

Sándor János Kolozsvár, Ferencz József-ut 76. címre.

3129

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

Alkalmi eladás!

Egy 100 liter ürtartalmu Mabilie rendszerü

borsajtó

egészen jó, majdnem új állapotban-, egy kis

Répa-vágó gép-

egy permetező és 6 drb. hl-es

hordó féláron eladók. Cím Erdélyi

Gazda Társaság Kolozsvár, Attila-u. 10.

(h)

2767 I.